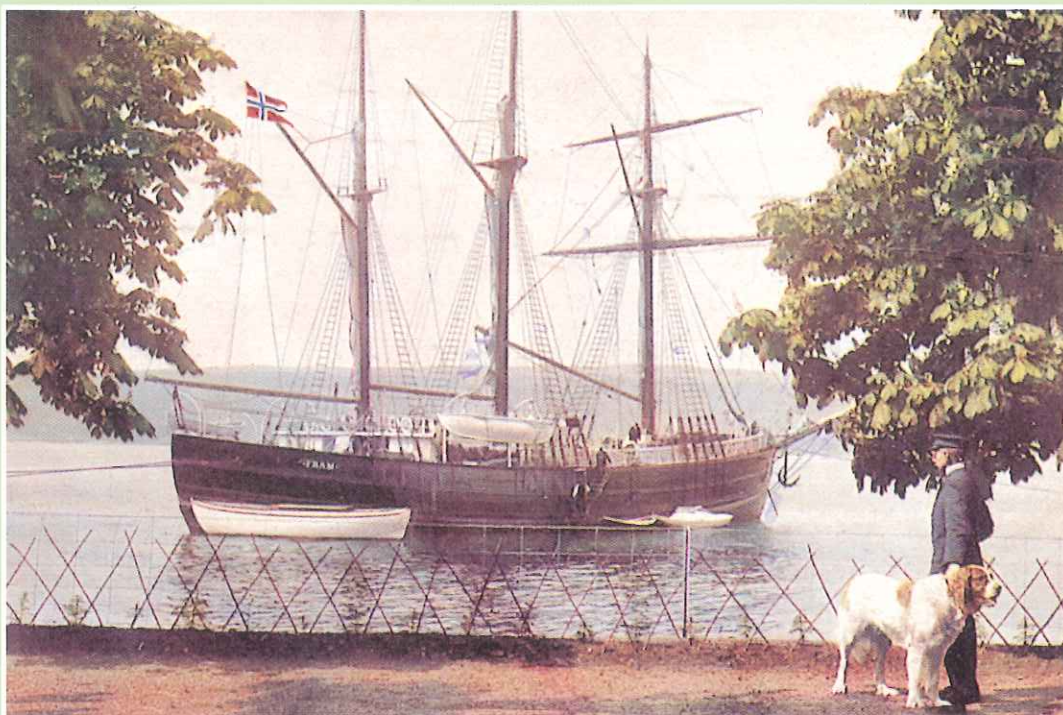


# OPPEGÅRD HISTORIELAG

*Kalender 1998*



*Postkort og posthistorie  
fra Oppegård*



*Kullebunden Station på et postkort sendt i 1917. Det er et meget godt eksempel på hvorledes postkort kan være formidlere av kulturhistorie. Tenk på hvilke forandringer som har skjedd omkring stasjonen - både i forgrunnen, bakgrunnen og oppover i åsen til venstre - der villa "Kringsjø" forlengst er historie. Bare stasjonsbygningen er igjen (se august måned).*

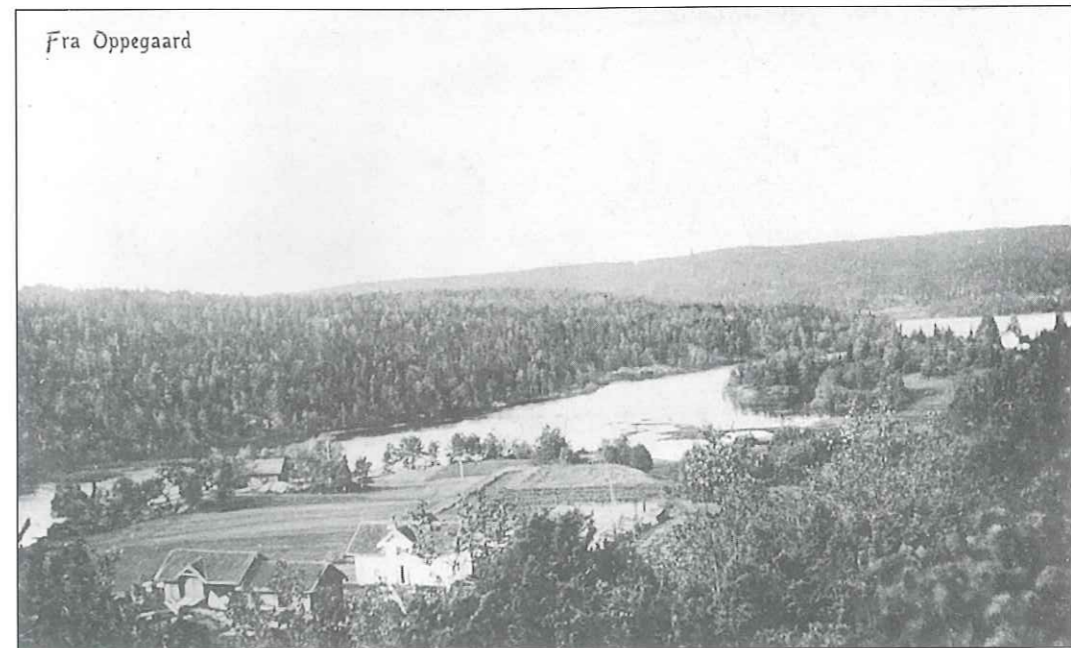
*Forsidebildet er et kolorert postkort som viser "Fram utenfor Amundsens Hjem nær Christiania, Juni 1910", utgitt av Mittet & Co. Kunstforlag etter fotografi av Wilse. Vi ser Roald Amundsens berømte polarskute liggende for anker utenfor hans hjem "Uranienborg", like ved Baalerud brygge på Svartskog - med Amundsen og hans hund i forgrunnen.*

#### **EMNEKALENDRE 1992 - 2000**

Kalenderen for 1998 har postkort og posthistorie fra Oppegård som emne etter at de foregående kalendrene har tatt for seg disse emnene:

- 1992: Husmannsplasser
- 1993: Gjersjøen
- 1994: Smaalensbanen - om jernbanen gjennom bygda
- 1995: Oppegård - også en kystkommune
- 1996: Gamle Mossevei - hovedveien mot sør 1860-1970
- 1997: Skolene i bygda

Gjennom samtaler med styret i historielaget har vi i første omgang tenkt å lage tre lignende emnekalendre. Det var meningen å lage en kalender for 1998 om idrettslivet i bygda, men dette velger vi å utsette til 1999. For år 2000 er det ikke urimelig å tenke seg en kalender som ved inngangen til årtusenskiftet ser tilbake på Oppegård gjennom det 20. århundre - samme året som kommunen kan feire 85-årsjubileum.



*Det er ikke bare omkring "Kullebunden Station" at det har skjedd store forandringer siden postkortenes barndom. Postkort fra områdene omkring "Oppegaard Station" viser at mye har forandret seg også i denne delen av kommunen.*

*Bygningene i forgrunnen er Fagerås som i 1890 ble kjøpt av Einar Knutssøn, senere stifter av Oppegård Idrettslag i 1907 og lagets første formann. Stedet er i dag kjent som Dalens gartneri (eller "Oasen"). Bak Fagerås ser vi jordene der fotballbanen til Oppegård Idrettslag ble anlagt på slutten av 1920-tallet.*

*Vi ser ellers nedover mot Gjersjøen med Langslorene innover mot venstre. Her renner Tussebekken og Dalsbekken ut. Vegetasjonen på slorene ble tidligere utnyttet. Så sent som i 1920-årene ble den næringsrike sivplanten streppert slått med hest og slåmaskin og brukt til for. Vannstanden i Gjersjøen var høyere enn den er i dag. Dette skyldes ikke bare at slorene er vokset til, men også at Gjersjøen ble senket et par meter for å hindre stadig oversvømmelse av Gamle Mossevei.*

*Husmannsplassen Holen under Vestre Greverud kan vi skimte helt til høyre. Bygningen brant rundt 1930, og på brannmurene fikk Idrettslaget ordnet med dansegolv. Den gamle "Kirkeveien" gikk forbi Fagerås og Holen til Flåtestad, derfra over Gjersjøen til Sjeisen og videre forbi Kurud opp "Rytterkleiva" til Oppegård kirke.*

Postkortene i denne kalenderen er i hovedsak fra begynnelsen av 1900-tallet, med andre ord fra årene før Oppegård i 1915 ble egen kommune. Frem til da var vi en del av Nesodden. Gjennom månedsbildene inviterer vi på den måten til en slags vandring i kommunen for snart 100 år siden. Dette var en tid da kommunen for det meste bestod av fattige mennesker som slet med sine bøyde rygger - og som knapt visste hva et fotografiapparat var. Vi sitter derfor igjen med svært få bilder fra denne perioden - og derfor er også nettopp postkortene så viktige fordi de er med på å billedliggjøre datidens "Oppegaard" for ettertiden.



De eldste postkortene har teksten skrevet på forsiden av kortet, ved siden av motivet. Grunnen er at før 1905 sa postlovene at baksiden av kortet bare skulle ha adressatens navn og adresse. Først etter 1905 kunne man skrive teksten på baksiden av kortet, sammen med adressen. Hadde man mye å skrive - og det hadde selvsagt noen - gikk det ut over postkortmotivet. Det hvite feltet under eller ved siden av selve bildet var ikke stort, og da var det selve motivet man måtte skrive på.

Dette postkortet er stemplet OPPEGAARD 25 V 05 og sendt til Sverre Johannesen Oppegaard på "Medesin, Rigshospitalet, Kristiania" og vi leser på selve motivet: "Kjære fetter! Godt at du bliver bedre, haaber du bliver bra. Hilsen fra bestemor og bestefar". På det hvite feltet nederst leser vi "Hilsen fra os alle, mest fra Gustav".

### GAMLE POSTKORT - SPENNENDE OG VIKTIG KULTURHISTORIE

Postkort er på tre forskjellige måter formidlere av kulturhistorie. Dette er sikkert grunnen til at flere og flere fatter interesse for gamle postkort - og at samlinger fra avgrensede geografiske områder er blitt en mer og mer populær gren innen filatellien.

For det første representerer mange postkort morsomme og interessante historiske motiver. Det kan være bilder av bygninger og gatepartier fra tettstedene, det kan være motiver som viser miljøet omkring jernbanestasjonene og dampskipsbryggene - og det kan være kort med mennesker i datidens klær og utstyr. De er kort sagt formidlere av "de gode, gamle dager".

For det andre kan det skrevne ord på postkortene fortelle sin historie, si noe om hvorledes menneskene hadde det den gangen. Nå er slett ikke alle kortene fra gamle dager sendt med posten - mange er i så henseende blitt liggende ubrukt fra den gangen de ble kjøpt.

For det tredje kan kortene gjennom stemplene fortelle interessant posthistorie. Stemplene forteller om endringer i navn og skrivemåte. Vi er da inne på det vi kaller posthistorie, og som vi skal avslutte kalenderen med gjennom en omtale av poststedene som eksisterer eller har eksistert i kommunen vår. For ren nostalgi er det allerede blitt å se på baksiden av et kort eller forsiden av et brev og se stempler som SVARTSKOG, MYRVOLL og TROLLÅSEN.



De eldste postkortene ble laget i lystrykk. I mellomkrigsårene hadde fotografiske postkort i småformat med hvit kant overtatt (se teksten). Mange av dem var heller grå og kjedelige, men unntak finnes som dette flotte postkortet av det nyåpnede Ingierstrand Bad.

### LITT POSTKORTHISTORIE

De eldste postkortene stammer fra 1880-tallet, men det var først fra århundreskiftet at postkort med geografiske motiver (stedskort) strømmet ut over det ganske land - så også fra Follo. De tre eldste postkortene vi kjenner fra Follo er laget av Hans Eges Boghandel i Drøbak og sendt høsten 1900. De første postkortene ble produsert i lystrykk. "Lystrykk er en fotomekanisk fremgangsmåte for reproduksjon, hvor et belyst kromgelatinlag garves på belyste steder, som senere ved behandling med vann forblir tørre og lett opptar trykkfarge. Brukes til finere illustrasjonstrykk i små opplag". Dette er hva et leksikon sier om lystrykk.

De første postkortene fra Follo ble produsert i lystrykk og som småformat (14 x 9 cm). Denne produksjonsteknikken var omtrent enerådende frem til rundt 1915.

Fra da av overtok de fotografiske kortene mer og mer og ble enerådende fra 1920-tallet. Fremdeles var størrelsen småformat. Det er et slående trekk ved mange av disse kortene at de virker heller mørke og kjedelige, men noen var flotte, som postkortet fra "Ingierstrand Bad, Oslofjorden" fra omkring 1935.

De var rådende på markedet frem til sort/hvitt-kortene i stormat (15 x 10.5 cm) kom fra slutten av 1930-årene, ikke minst gjennom Normanns Kunstforlag A/S og Eberh. B. Oppi Kunstforlag.

På 1940- og 1950-tallet dukket det opp en mengde sort/hvitt-kort i storformat fra mange steder i Follo. Fra midten av 1950-årene kom prospektkort i farger og har etterhvert overtatt hele markedet.

Noen postkort har årstall for utgivelse, men de fleste har det ikke. Postgåtte kort har stempler, men det kan være vanskelig å lese årstall i mange stempelavtrykk. Da kan kunnskap om portotakstene være til hjelp for en viss tidsbestemmelse. Fra sommeren 1919 til sommeren 1921 var den 10 øre, før dette var portoen 5 øre - fra sommeren 1921 steg den til 15 øre. Først i 1952 gikk portotaksten opp neste gang, og da til 20 øre.



“Eneret Emil Hansen, Oppegård” står det på dette postkortet - som et eksempel på at også lokale utgivere forekommer.

Vi er i området omkring Kongeveien på østsiden av jernbanen ved Oppegård - og kam skimte jernbanen og stasjonsområdet i bakgrunnen til høyre. Kongeveien nordover mot ùstre Greverud forsvinner ut av venstre billedkant. Langs Kongeveien ser vi en og annen trebygning, og midt på bildet den første skolen i denne delen av kommunen, gamle Greverud skole som ble tatt i bruk i 1910 og revet allerede i 1922 da den nye Greverud skole stod ferdig på den andre siden av jernbanen. I dag er bildet helt forandret med tettstedsbebyggelse både langs Kongeveien og hele åsen i bakgrunnen (Sætreskogen).

#### UJEVN GEOGRAFISK SPREDNING

Det er ingen tvil om at noen områder av Follo er bedre representert enn andre på postkortene. Først og fremst er Drøbak meget godt dekket, med mer enn 100 motiver fra begynnelsen av århundret. Det er også mange postkort fra Landbrukshøyskolen og Oscarsborg, det samme gjelder tettsteder som Son og Hvitsten.

Fra en kommune som Oppegård har vi heller få postkort, og også her er det store forskjeller på hvilke områder som er representert. De fleste er fra stasjonsområdene omkring “Kullebunden” og “Oppegård”, mens det er få fra Svartskog - og bare ett eneste fra Myrvoll.

Mange av postkortene kjenner vi bare et eneste eksemplar av. Selv om mange interesserte postkortsamlere har samlet og registrert postkort gjennom en årrekke, dukker det ikke sjelden opp nye og spennende kort. Det finnes sikkert lesere som vil kunne si - men hvorfor i all verden er ikke det flotte postkortet jeg har fra Oppegård med i kalenderen?

Svaret kan være at det bare er nettopp deg som har det.



Dette postkortet er skrevet lille julaften 1900 og poststempelt Drøbak 24 XII 00, på selveste julaften. Hans Eges Boghandel står som utgiver. Sammen med to andre postkort utgitt av Hans Eges Boghandel i Drøbak og sendt i 1900, er dette det eldste postkortet vi kjenner fra de sju Follokommunene (Oppegård, Ski, Ås, Nesodden, Frogn, Vestby og Enebakk). Fra 1899 kjenner vi ingen. Det eldste sendte kortet fra vår kommune er 1905. Torget i Drøbak er motivet - det som gjør dette uvanlig er at det er et vinterbilde. Bare noen få andre postkort med vintermotiv er ellers kjent fra Follo, og ingen fra Oppegård. Det var nok hyggeligere for fotografene å farte omkring om sommeren.

#### UTGIVERNE

Hvem var utgiverne av de gamle postkortene fra Follo? De fleste ble produsert av utgivere fra hovedstaden, men også lokale utgivere stod bak mange kort. Navnet Hans Ege går igjen på en rekke postkort fra Drøbak. Ingen vet hvor mange postkort han utgav fra 1900 og utover, men det kan dreie seg om 50 forskjellige utgivelser. Hans Ege (1853-1920) var født i Egersund og var utdannet lærer. I minneordene heter det blant annet at “han i 1881 blev ansat som lærer og organist i Drøbak. Sin lærerstilling opgav han først i 1918 paa grund av sin vaklende helse. I 1895 overok han den tidligere boghandel i Drøbak og drev denne indtil 1914. Ege var en elskværdig, sympatisk mand, og hans høist karakteristiske skikkelse vil ikke glemmes”. Eges bokhandel drives fremdeles ved Torvet i Drøbak gjennom fjerde generasjon.

O.B. Hansen, Drøbak - C. Herstad, Ås - Emil Hansen, Oppegård er også lokale kortutgivere. Bak utgiverne finner vi ellers kjente kortforlag som Mittet & Co (opprettet i 1899), “Norsk Lystryk- og Reproduktionsanstalt” (N.L.& R. opprettet i 1900), “Norsk Kunstforlag” (N.K.) og Küenholdt. Fra begynnelsen av 1920-tallet kommer Carl Normann på Hamar med en rekke fotografiske postkort fra alle deler av Follo.

## “Ljan Herregard”



# Januar

Vi starter vår vandring på postkort fra begynnelsen av århundret like utenfor Oppegårds grenser - med “Ljan Herregård”. Det er ikke langt til kommunen vår etter som vi befinner oss i Hvervenbukta der Gjersjøelva renner ut og markerer grensa mellom Oppegård og Oslo.

For yngre Oppegårdfolk er Ljansbruket og Ingiergodset ukjente begreper, men helt inntil siste verdenskrig var navnet Ingier forbundet med respekt og ærefrykt. Navnet er uløselig knyttet til Oppegårds historie - så sent som i 1930-årene eide Ingier 82% av skogen og 58% av den dyrkede jorda i kommunen.

Ingierfamilien fikk hånd om Ljansbruket i 1799. Flere sagbruk, høvleri og kassefabrikk, kruttmølle, kornmølle og kraftverk ble bygget langs Gjersjøelva. I dag er det meste borte. Det staselige hovedhuset med grunnflate på over 800 kvm ble satt opp av Peder Holter i 1771. Bygningen brant ned til grunnen januar 1913, og uerstattelige verdier i form av innbo og kunstverker gikk tapt. Bare portnerboligen og badehuset er igjen - det siste som et kjent trekk fra den Hvervenbukta vi kjenner i dag.

UKE	1	2	3	4	5
MANDAG		5°	12°	19	26
TIRSDAG		6	13	20°	27
ONSDAG		7	14	21	28°
TORS DAG	1	8	15	22	29
FREDAG	2	9	16	23	30
LØRDAG	3	10	17	24	31
SØNDAG	4	11	18	25	

Nyttårsdag 1. januar

## Hvilehjemmet "Jasin Terata", Baalerud



Fra Hvervenbukta og "Ljan Herregaard" har vi fulgt kysten innover langs Bundefjorden og stoppet på Svartskog. Stedet var lenge sentrum i kommunen med Oppegård kirke, de store gårdene, båttrafikken på Bundefjorden og kortest avstand til Nesodden som Oppegård var en del av frem til 1915. På slutten av forrige århundre ble det bygget flere flotte trehus på Svartskog, i siden nedover mot Bundefjorden. Kanskje mest kjent er huset som Roald Amundsen overtok ved Bålerud brygge i 1908 og som han kalte "Uranienborg", bygget i 1889.

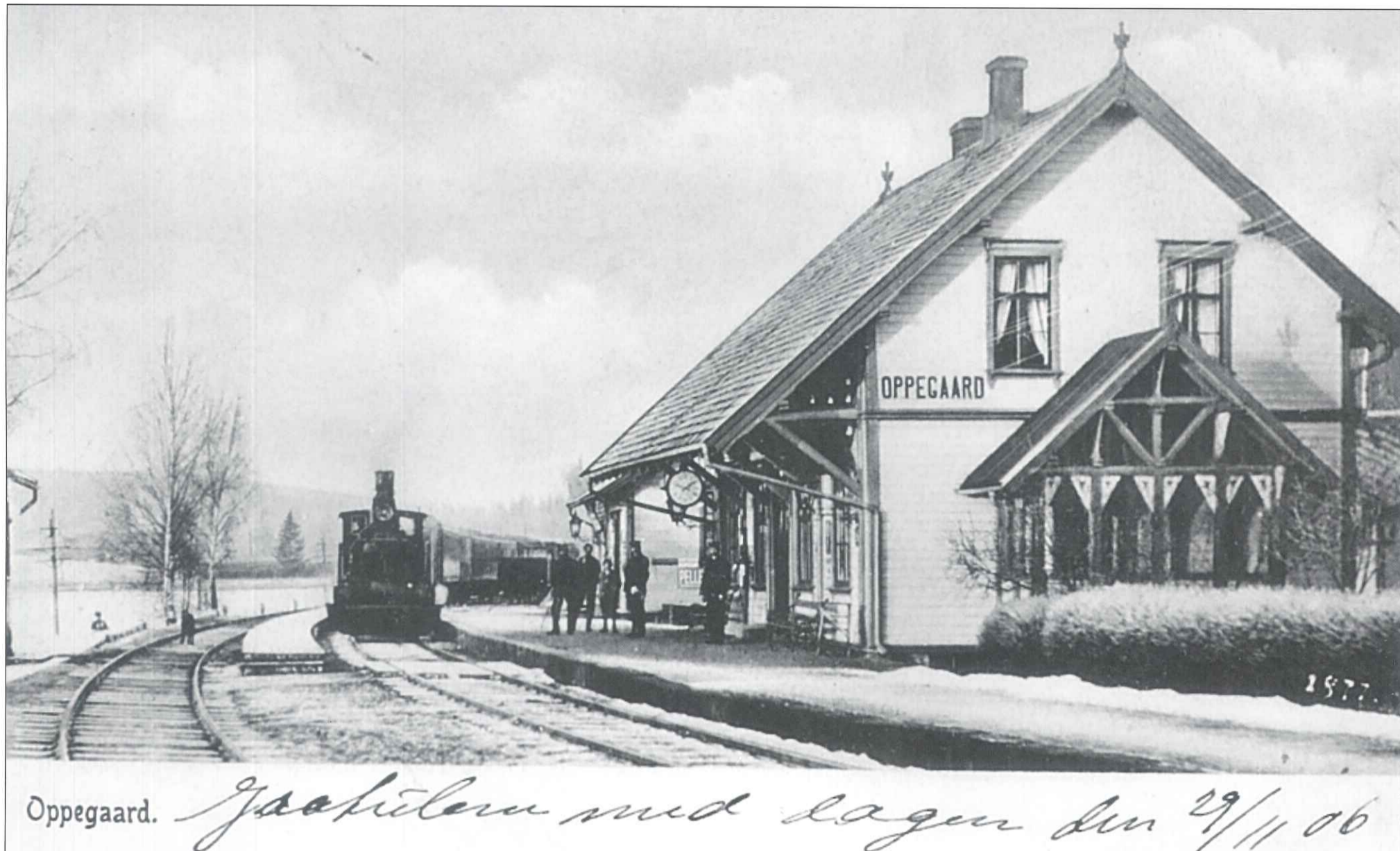
Like ovenfor Svartskog brygge ble villa "Jasin Terata" bygget omkring århundreskiftet. I en lang periode på 1920- og 1930-tallet eide herrene Storm og Monsen dette huset. De var forstandere i en egen sekt og drev huset som et hvilehjem der man kunne bli helbredet ved "ånds- og håndspåleggelse". Begge de to mennene ble sett på som noen originaler i Oppegård på den tiden. Det ble senere kjøpt av familien Frich - fra rett etter siste krig har familien Tveten vært eier av stedet. Huset finner man fremdeles i skråningen ovenfor Svartskog brygge, men det er modernisert og har fått et noe annet utseende enn på postkortet.

# Februar

UKE	5	6	7	8	9
MANDAG		2	9	16	23
TIRSDAG		3 <sup>o</sup>	10	17	24
ONSDAG		4	11 <sup>o</sup>	18	25
TORS DAG		5	12	19 <sup>o</sup>	26 <sup>o</sup>
FREDAG		6	13	20	27
LØRDAG		7	14	21	28
SØNDAG	1	8	15	22	

Fastelavenssøndag 8. februar

## Oppegaard Jernbanestation



Det skjedde i årene mellom 1910 og 1920 en økning på mer enn 50% i folkemengden i jernbanekommunene i Follo. For Oppegård ble innbyggertallet mer enn femdoblet. Årsaken var at en stor del av Follo - og først og fremst Oppegård - ble forstadsområde for Christiania. Det hele var en fortsettelse av utviklingen fra 1890-årene da den første bebyggelsen langs Smaalensbanen var kommet opp langs stasjonene Bekkelaget, Nordstrand og Ljan. Her var det nok av flotte boligtomter med vakker beliggenhet, nær hovedstaden.

Svartskog var helt til slutten av 1800-tallet sentrum i Oppegård. Med Smaalensbanen i 1879 og opprettelsen av Oppegård stasjon ble denne delen av kommunen stadig viktigere fremover mot århundreskiftet. Like før første verdenskrig ble mer enn 300 tomter utparsellert ovenfor stasjonsområdet, i Sætreskogen.

Damplokomotivet kommer tøffende inn på stasjonen, som lenge var det eneste stoppestedet mellom Ljan og Ski. På flere stasjoner ble det opprettet poståpneri med stasjonsmesteren som poståpner, så også på Oppegård. I 40 år hadde posten lokaler på stasjonen, fra 1881 til 1902 med eget stempel med OPPEGAARD JERNB.ST. Skrivemåten ble i 1921 endret fra Oppegaard til Oppegård.

## Mars

UKE	9	10	11	12	13	14
MANDAG		2	9	16	23	30
TIRSDAG		3	10	17	24	31
ONSDAG		4	11	18	25	
TORS DAG		5 <sup>o</sup>	12	19	26	
FREDAG		6	13 <sup>o</sup>	20	27	
LØRDAG		7	14	21 <sup>o</sup>	28 <sup>o</sup>	
SØNDAG	1	8	15	22	29	

## Fra Oppegaard - "Sætrehøiden"



Oppegaard.

Vi er på dette postkortet på stasjonsområdet og ser over Kongeveien mot "Sætrehøgda", eller bare "Høgda" som stedet gjerne ble kalt. Sætrehøgda var opprinnelig et småbruk under gården Sætre, men hadde skjenkerett og var gjennom lang tid kjent som hvilested for bønder og annet ferdafolk som kom langs Den Fredrikshaldske Kongeveien. Her kunne man få kjøpt seg en "pel" brennevin før man dro videre.

Eiendommen ble i 1883 kjøpt av Olaus Hansen, som senere ble stasjonsmester og poståpner. Sætrehøgda hadde bygdas første landhandel og fikk telefon omkring 1890. Bygningen står den dag i dag, akkurat der hvor Sætreveien tar av fra Skiveien (riksvei 152). På fjellkollen i bakgrunnen skimter man dansegolvet som fantes i gamle dager.

På forsiden av et annet kort med det samme motivet står skrevet: "Takk fyr kortet! Eg lever berre bra! Eit hugnadsamt nyaar! Takk fyr det gamle! Helsing Margit Røvang".

Samme postkort som på foregående side ble ellers sendt til Sverre Johannesen Oppegaard som lå på Riggshospitalet i 1905 - med følgende ønske: "Kjære fetter! Godt at du bliver bedre, haaber du bliver bra. Hilsen fra os alle, mest fra Gustav".

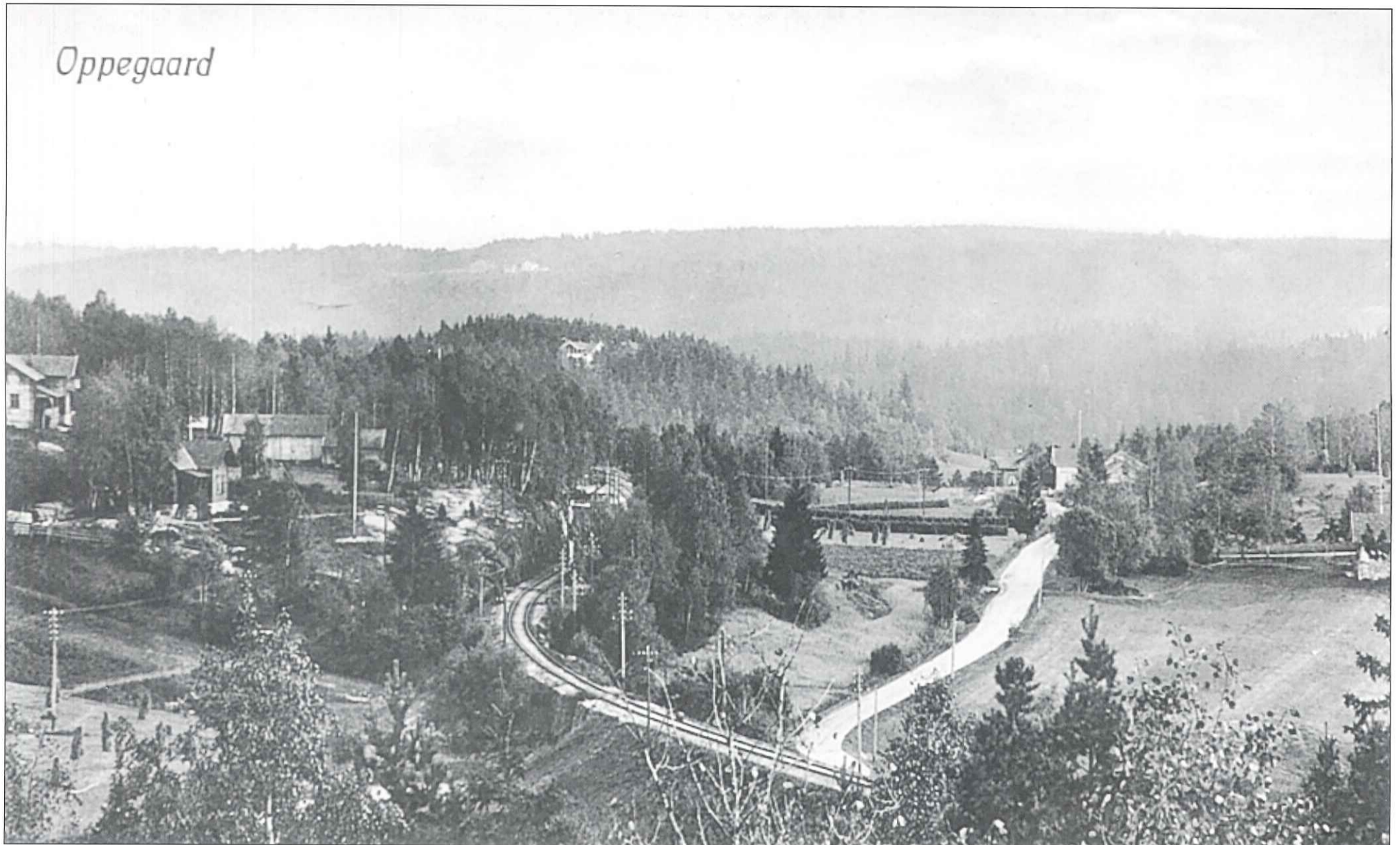
# April

UKE	14	15	16	17	18
MANDAG		6	13	20	27
TIRSDAG		7	14	21	28
ONSDAG	1	8	15	22	29
TORSDAG	2	9	16	23	30
FREDAG	3 <sup>o</sup>	10	17	24	
LØRDAG	4	11	18	25	
SØNDAG	5	12 <sup>o</sup>	19 <sup>o</sup>	26 <sup>o</sup>	

Palmesøndag 5. april, Skjærtorsdag 9. april, Langfredag 10. april,  
 Påskedag 12. april, 2. påskedag 13. april



## Oppegaard - med Jernbanen og Kongeveien



# Mai

Postkortet viser stasjonsområdet i 1910, fem år før Oppegård ble egen kommune. Vi ser den ensporede jernbanen (dobbeltsporet i 1939) og det som nå er riksvei 152 (Skiveien). Denne følger traseen til Kongeveien. Legg merke til jordene på begge sider av veien, til venstre med kornstaur. På jordet til høyre ble Greverud skole oppført i 1921. Vi kan i bakgrunnen skimte "Sætrehøiden" på høyre side av Kongeveien (motivet på foregående månedsbilde) og på venstre side av jernbanen, "Oppegaard Jernbanestation" etter svingen (motivet på månedsbildet mars).

På kollen i bakgrunnen midt på bildet ser vi Høyås i Ski kommune - og lengst i bakgrunnen Nøstvetmarka (Ås kommune). Grensepunktet mellom de tre kommunene befinner seg forresten ved Haugbro i det sørøstre hjørnet av Gjersjøen, like i nærheten av den restaurerte steinhvelvbroa som fører Kongeveien over Dalsbekken og innover i Nøstvetmarka.

UKE	18	19	20	21	22
<b>MANDAG</b>		<b>4</b>	<b>11<sup>o</sup></b>	<b>18</b>	<b>25<sup>o</sup></b>
<b>TIRSDAG</b>		<b>5</b>	<b>12</b>	<b>19<sup>o</sup></b>	<b>26</b>
<b>ONSDAG</b>		<b>6</b>	<b>13</b>	<b>20</b>	<b>27</b>
<b>TORS DAG</b>		<b>7</b>	<b>14</b>	<b>21</b>	<b>28</b>
<b>FREDAG</b>	<b>1</b>	<b>8</b>	<b>15</b>	<b>22</b>	<b>29</b>
<b>LØRDAG</b>	<b>2</b>	<b>9</b>	<b>16</b>	<b>23</b>	<b>30</b>
<b>SØNDAG</b>	<b>3<sup>o</sup></b>	<b>10</b>	<b>17</b>	<b>24</b>	<b>31</b>

Off. høytidsdag 1. mai, Frigjøringsdag 1945 8. mai, Grunnlovsdag 17. mai,  
 Kr. himmelfartsdag 21. mai, Pinsedag 31. mai

## Oppegaard Station



Vi har vendt tilbake til "Oppegaard Station". Den var som nevnt den første, og lenge også den eneste i kommunen. Både jernbanen som sådan og plasseringen av stasjonen kom til å bety svært mye for hva som senere skjedde. Svartskog mistet mer og mer den sentrale betydningen stedet inntil da hadde hatt i bygda, ettersom utviklingen mer og mer kom til å skje i områdene omkring "Oppegaard Station".

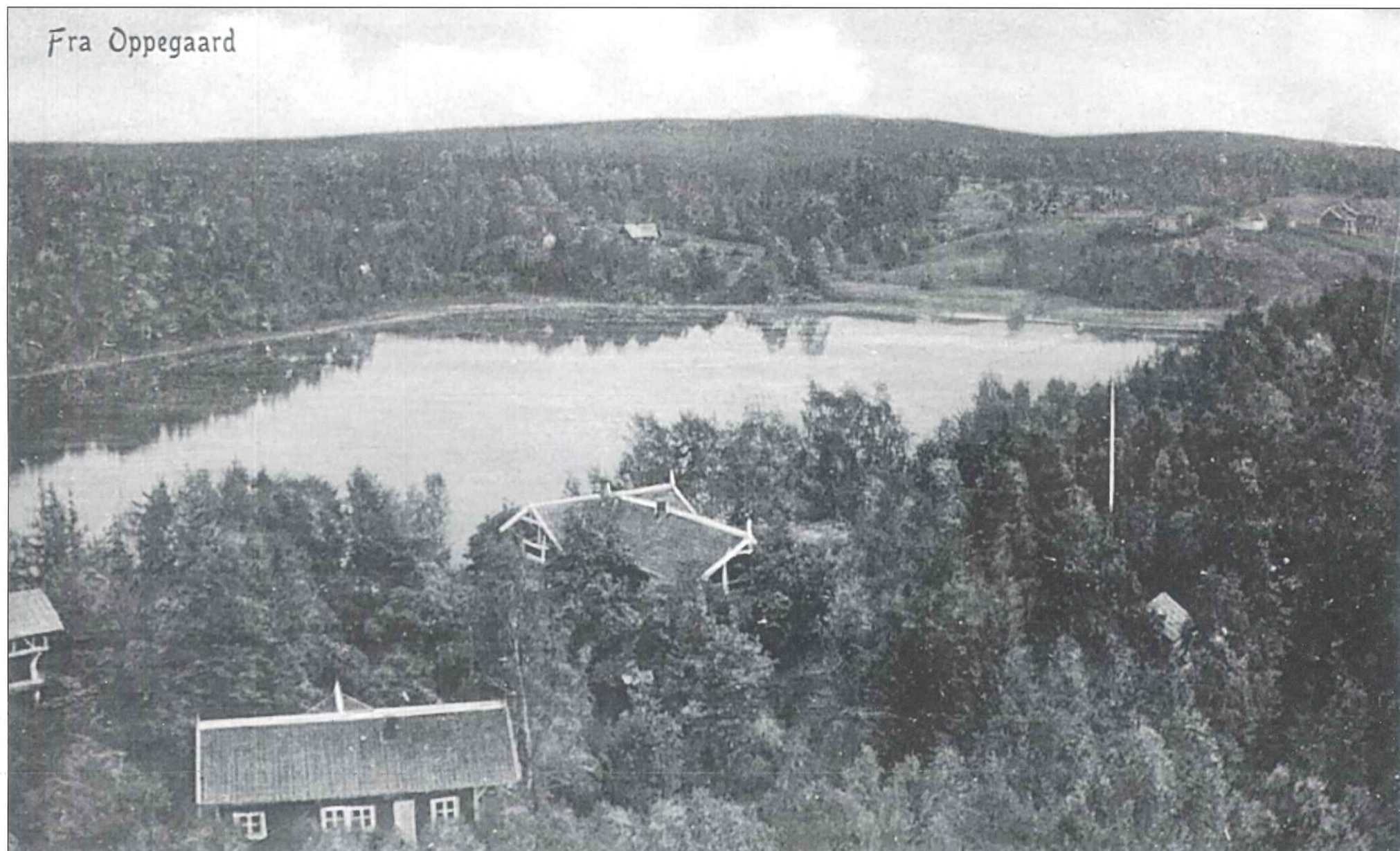
Stasjonen fikk navnet Oppegaard fordi den var det eneste stoppestedet for Smaalensbanen i kommunen. Det var vanlig å gi stasjonene navn etter kirkesognet. Dette er bakgrunnen for at stasjonen flere kilometer unna de tre Oppegaard-gårdene og kirken fikk dette navnet. Sætre ville vært mer naturlig i så henseende. Derfor ble også neste stasjon langs Smaalensbanen hetende Ski, til tross for at både Ski kirke og Ski-gårdene lå langt unna stasjonen. Monsrud ville her vært et mer naturlig navn. Den neste stasjonen ble på samme måte hetende Ås og ikke Dyster etter gården som denne stasjonen ble bygget ved. I mer enn 100 år var Oppegård stasjon med egen stasjonsmester, helt frem til 1983 da Jonny Graham sluttet etter mer enn 17 års tjeneste. Hans oldefar William var forresten Norges første lokomotivfører. Men på postkortet har man funnet frem dresinen.

# Juni

UKE	23	24	25	26	27
<b>MANDAG</b>	<b>1</b>	<b>8</b>	<b>15</b>	<b>22</b>	<b>29</b>
<b>TIRSDAG</b>	<b>2<sup>o</sup></b>	<b>9</b>	<b>16</b>	<b>23</b>	<b>30</b>
<b>ONSDAG</b>	<b>3</b>	<b>10<sup>o</sup></b>	<b>17<sup>o</sup></b>	<b>24<sup>o</sup></b>	
<b>TORS DAG</b>	<b>4</b>	<b>11</b>	<b>18</b>	<b>25</b>	
<b>FREDAG</b>	<b>5</b>	<b>12</b>	<b>19</b>	<b>26</b>	
<b>LØRDAG</b>	<b>6</b>	<b>13</b>	<b>20</b>	<b>27</b>	
<b>SØNDAG</b>	<b>7</b>	<b>14</b>	<b>21</b>	<b>28</b>	

2. Pinsedag 1. juni, Sankthansaften 23. juni

## Fra Oppegaard - ved Tusse



Vi ser utover Tussevannet som ligger på grensa mellom Oppegård og Ski kommuner. "Fra Oppegaard" står det på postkortet - og på baksiden "Eneret Emil Hansen, Oppegaard". Fotografiet er tatt fra Sætreskogshøyden mot Vevelstad / Langhusområdet i bakgrunnen. Her skimter vi gårdene Møllerengen og Smedsrud, ellers bare skog. I dag er forholdene totalt forandret - store boligområder bygget i løpet av 1970- og 1980-årene dominerer bildet nå.

I forgrunnen på postkortet ser vi eiendommen Fjeld som nå eies av Oppegård kommune. Her lå på slutten av forrige århundre Fjeld Sanatorium som ofte fikk besøk av folk fra Christiania. Det ble i en årrekke drevet av dr. B. O. Florelius. Blant annet var Knut Hamsun gjest her.

I dag er bygningene borte, det samme gjelder mye av skogen som for en stor del var trær av edlere slag fra andre kanter av verden. Den nye E6-traseen (Ringnesdiagonalen) ble åpnet i forkanten av postkortet i 1981. Noen år senere (i 1986) ble en skjemmende 420 kV kraftledning også bygget her med blant annet en 27 meter lang høyspentmast nede i venstre billedkant. Tidene forandrer seg - og postkort kan sannelig dokumentere forandringene.

# Juli

UKE	27	28	29	30	31
MANDAG		6	13	20	27
TIRSDAG		7	14	21	28
ONSDAG	1 <sup>o</sup>	8	15	22	29
TORSDAG	2	9 <sup>o</sup>	16 <sup>o</sup>	23 <sup>o</sup>	30
FREDAG	3	10	17	24	31 <sup>o</sup>
LØRDAG	4	11	18	25	
SØNDAG	5	12	19	26	

Olsok 29. juli

## Kullebunden Jernbanestation



# August

Oppegård var lenge den eneste stasjonen i kommunen. Først i 1912 (33 år senere) ble Kullebunden stasjon opprettet. Da hadde det fra 1895 vært stoppested for toget. Stasjonsbygningen fra 1912 på Kullebunden er den eneste i sitt slag her i landet og ble egentlig tegnet for Minde og Hop stasjoner på Bergensbanen (som ble innviet i 1909). Bergenserne var imidlertid ikke fornøyd med den bygningsmessige utførelsen - for Oppegård var den derimot god nok.

Opprettelsen av stasjon på Kullebunden (fra 1922 skrevet Kolbotn), gav støtet til utbyggingen som snart skjedde rundt stasjonen. Kullebunden gård har med sitt gårdsnummer 40 avgitt grunn til hele sentrumsbebyggelsen på Kolbotn. Dette førte igjen til at Kolbotn mer og mer ble Oppegårds administrative sentrum etter kommuneadskillelsen fra Nesodden i 1915.

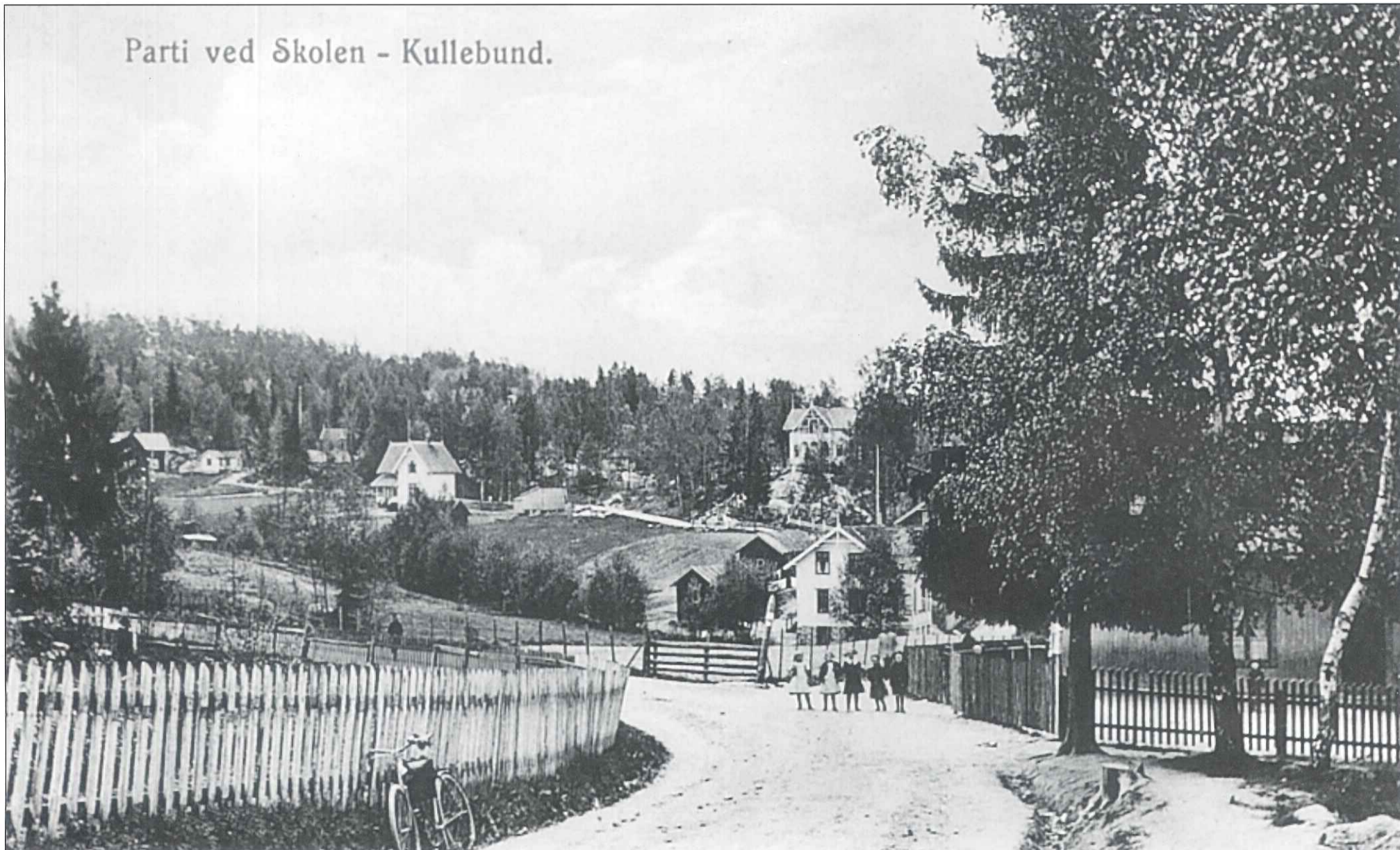
Kullebunden ble "Jernbanestation" i 1912. Dersom postkortet er representativt for antall reisende, var dette ikke for tidlig.

Det ser ut som om folk til og med har funnet frem finstasen - men uvisst av hvilken grunn.

UKE	31	32	33	34	35	36
MANDAG		3	10	17	24	31
TIRSDAG		4	11	18	25	
ONSDAG		5	12	19	26	
TORSDAG		6	13	20	27	
FREDAG		7	14 <sup>o</sup>	21	28	
LØRDAG	1	8 <sup>o</sup>	15	22 <sup>o</sup>	29	
SØNDAG	2	9	16	23	30 <sup>o</sup>	

## Parti ved Skolen - Kullebund

Parti ved Skolen - Kullebund.



Kolbotn overtok i mellomkrigsårene mer og mer som sentrum i kommunen, etter først Svartskog og senere området omkring Oppegård stasjon. På dette og neste postkort ser vi området omkring Kullebunden skole og stasjon mens det enda bare var spredt bebyggelse i området.

Den første skolen i kommunen ble opprettet på Svartskog i 1863, Kullebunden var den neste i 1868. Den lå der hvor det nå er rundkjøring mellom Skiveien og Sønsterudveien, rett sør for Kolbotn kirke (som ikke er eldre enn fra 1932). Kullebunden skole lå til høyre, utenfor postkortmotivet, men på veien står fem pyntede skolebarn? Vi ser nedover Haslebakken mot baker Nordberg og har villa "Løvhøiden" midt i bildet. Det var i et lysthus i hagen her at noen herrer i en selskapeleg sammenkomst i 1915 besluttet å stifte Kullebund Idrettsklubb. Lenger oppe i Bekkeliveien bodde fanejunker Syver Herje, den første troppslederen i 1. Kolbotn speidertropp i 1922.

Det er ikke lett å kjenne seg igjen i dag - veiene går ikke lenger der de gikk i gamle dager, og nå er det tettbebyggelse der det bare var ett og annet hus før.

# September

UKE	36	37	38	39	40
MANDAG		7	14	21	28 <sup>o</sup>
TIRSDAG	1	8	15	22	29
ONSDAG	2	9	16	23	30
TORS DAG	3	10	17	24	
FREDAG	4	11	18	25	
LØRDAG	5	12	19	26	
SØNDAG	6 <sup>o</sup>	13 <sup>o</sup>	20 <sup>o</sup>	27	

## Ved Kullebund Station



Vanskelig er det å kjenne seg igjen på det foregående kortet, lettere er det ikke her. Villa "Pynten" lå på vestsiden av jernbanen, rett nord for Kolbotn stasjon. Vi kan skimte jernbanebroa til venstre og har Rikeåsen i bakgrunnen. Før jernbanebroa ble anlagt i 1892, var det overgang med grind. Det lille huset er den opprinnelige grindvokterboligen. Jernbanen gav kommunen mange arbeidsplasser, og familien Olsen var en av mange familier som kom flyttende til Kullebunden. Otto Olsen var skinneleggerformann og datteren Anne Helene grindvokterske i 1890-årene. Oppegård kommune fikk elektrisk strøm i 1917, og den lille grindvokterboligen var etatens første kontor med Aasen som første E-verkssjef. Senere ble bygningen brukt til bolig og legekantor, inntil den ble borte på slutten av 1970-tallet.

Det store huset ble bygget omkring 1912. Fra først på 1970-tallet ble huset brukt til kommunale kontorer inntil Rådhuset stod ferdig i 1979. Villa "Pynten" ble revet midt på 1980-tallet og lå der hvor det i dag er blitt parkeringsplass for Kolbotn-Torget.

# Oktober

UKE	40	41	42	43	44
MANDAG		5°	12°	19	26
TIRSDAG		6	13	20°	27
ONSDAG		7	14	21	28°
TORS DAG	1	8	15	22	29
FREDAG	2	9	16	23	30
LØRDAG	3	10	17	24	31
SØNDAG	4	11	18	25	

FN-dagen 24. oktober, Bots- og bededag 25. oktober

## Tyrigraven



Behovet for bedre veier utover på 1800-tallet gjorde at man rundt 1850 begynte å bygge en ny hovedvei sørover fra Christiania til avløsning for Den Fredrikshaldske Kongeveien, kjerreveien gjennom Follo fra 1700-tallet. Arbeidet med veien langs Gjersjøen ble påbegynt i 1857 og var ferdig frem til Vinterbro i 1860. Veien gjorde det nødvendig med skysstasjoner der både mann og hest kunne få mat og drikke, og eventuelt overnatting. Det vokste raskt opp fire steder langs Gjersjøen (Tyrigraven, Sandvigen, Tangen og Ringnes). Datidens trafikk bestod for det meste av bønder fra Follo og Smaalenene på vei til Christiania med sine landbruksprodukter - på lasset hjemover hadde de med seg "byvarer". Gamle Mossevei erstattet også Kongeveien som hovedferdselsåre mot Sverige.

Tyrigraven ble bygget i 1854, men brant ned i 1920-årene. Et nytt og særpregget serveringssted gjenoppstod i 1932 og står fremdeles som Tyrigrava Kro. Navnet har sammenheng med tjærebrenning.

På slutten av 1950-tallet ble Tyrigrava mer og mer et møtested for motorungdom i sine amerikanske biler. I sommerhalvåret er stedet i våre dager først og fremst kjent som møtested for motorsykkelenusiaster i alle aldre.

# November

UKE	44	45	46	47	48	49
MANDAG		2	9	16	23	30
TIRSDAG		3	10	17	24	
ONSDAG		4 <sup>o</sup>	11 <sup>o</sup>	18	25	
TORS DAG		5	12	19 <sup>o</sup>	26	
FREDAG		6	13	20	27 <sup>o</sup>	
LØRDAG		7	14	21	28	
SØNDAG	1	8	15	22	29	

Allehelgensdag 2. november, 1. søndag i advent 29. november

## Sandviken Cafe og Restaurant ved Gjersjøen



Retten sør for Tyrigraven lå Sandviken Cafe og Restaurant, i dag bedre kjent som Villa Sandvigen.

Bevertningsstedet startet sin virksomhet samme året som Mosseveien åpnet langs Gjersjøen i 1859. Den brostensbelagte veien gikk rett foran trappa til skysstasjonen. Veifarende ble tatt vel i mot både dag og natt av frøken "Hanna på Sandvigen" (Hanna Michelet) fra århundreskiftet og frem til 1952.

I bilens barndom i Norge, begynnelsen av 1920-årene, arrangerte Kongelig Norsk Automobilklubb israce på Gjersjøen. Villa Sandvigen var da hovedkvarter for arrangørene, og hovedtribunen var hagen. Herfra serverte damene varm gløgg ute i snøen. I Forbudstiden på begynnelsen av 1920-tallet var Villa Sandvigen kannestasjon for smuglersprit.

I 1970 ble den nye Mosseveien åpnet, og med den forsvant det meste av trafikken forbi Villa Sandvigen. Stedet er kommet langt bedre til sin rett som en idyllisk perle ved bredden av Gjersjøen, og tar med sitt kjente kjøkken i mot gjester fra både innland og utland.

**God jul - godt nyttår!**

# Desember

UKE	49	50	51	52	53
MANDAG		7	14	21	28
TIRSDAG	1	8	15	22	29
ONSDAG	2	9	16	23	30
TORSDAG	3 <sup>o</sup>	10 <sup>o</sup>	17	24	31
FREDAG	4	11	18 <sup>o</sup>	25	
LØRDAG	5	12	19	26 <sup>o</sup>	
SØNDAG	6	13	20	27	

Juledag 25. desember, 2. juledag 26. desember





Roald Amundsens villa "Uranienborg" på Svartskog - på et postkort sendt i 1941

## SVARTSKOG

I 1990 stod Oppegård Filatelistklubb bak utgivelsen av et hefte som vi kalte "Posthistorie fra Oppegård". Det ble laget i forbindelse med kommunens 75-årsjubileum og omtaler posthistorien mer utførlig enn vi får plass til i denne kalenderen. Heftet er utsolgt, men kan lånes på biblioteket om noen skulle være interessert. Det har tilsammen vært åtte postkontor i kommunen vår - ved inngangen til 1998 var det bare fire igjen (Oppegård, Kolbotn, Sofiemyr og Tårnåsen):

OPPEGÅRD	1879 -	SVARTSKOG	1870 - 1996
KOLBOTN	1904 -	MYRVOLL	1920 - 1991
SOFIEMYR	1966 -	INGIERSTRAND	1934 - 1973
TÅRNÅSEN	1973 -	TROLLÅSEN	1983 - 1996

Ser vi hele Follo under ett, har det vært 61 poststeder i de sju kommunene opp gjennom årene, fra det første poststedet ble opprettet på Qvæstad ved Kongeveien i Ås omkring 1785. De fleste er blitt borte, og ved inngangen til 1998 var det bare 19 tilbake. Nedleggelse av postkontor har også rammet Folloregionen - bare i løpet av 1990-årene er 17 blitt borte. Vi må tilbake til 1906 for å finne like få postkontor i regionen som det var ved inngangen til 1998.

Flest poststeder var det i årene 1956-58 da 42 brevhus og poståpnerier var i virksomhet. De betjente i underkant av 40.000 Folloboere. Ved inngangen til 1998 betjente de 19 postkontorene mer enn 105.000 innbyggere.

Noen poststeder i Follobygdene hadde svært kort levetid - Rudstrand på østsiden av Nesodden ble lagt ned i 1904 etter bare 13 måneder og Bækkelaget i Ytre Enebak i 1916 etter bare 19 måneders virksomhet. Av de første poststedene i Follo er Ås, Drøbak, Hølen og Son fremdeles i virksomhet, mens postkontoret i Enebakk forsvant etter 146 år, Nesodden etter 143 år, Hvitsten etter 136 år og Kråkstad etter 127 år i løpet av årene 1993-97. Da postkontoret på Svartskog ble lagt ned i 1996, var dette etter 126 år.



I "Circulaire No 11/1870 fra den Kongelige Norske Regjerings Marine- og Post-Departement" heter det:

"Fra 17 Mai dette Aar indtil Videre underholdes et Postaabneri i Oppegårds Annex til Næsoddens Præstegjeld, Ager og Follo Fogderi, Agershus Amt."

Det var naturlig at det første poståpneriet i kommunen ble lagt til Svartskog. Her var dengang tyngdepunktet i bygda. På Svartskog lå kirken, bygdas første faste skole og de store gårdene. På Svartskog var det med dampskipene på Bundefjorden gode kommunikasjoner inn til Christiania og over til Nesodden. Først da jernbanen kom nesten 10 år senere, begynte tyngdepunktet i bygda å flytte over mot området omkring Oppegård stasjon. At navnet ble OPPEGAARD Postaabneri var helt naturlig fordi Oppegård kirke og tre gårder lå her, og fordi det var det første poståpneriet i Oppegård sogn. Det eksisterte under dette navnet i 12 år, men etter det man kjenner til hadde ikke poståpneriet noe stempel i denne perioden!

Fra 1. september 1882 ble navnet endret til BAALERUD. I "Circulaire Nr. 13/1882" heter det nemlig at "Oppegårds Postaabneri benævnes fra 1 September 1882 Baaleruds Postaabneri". Først fem år senere, i 1887, fikk trolig poståpneriet tilsendt et vanlig datostempel.

Navnet Baalerud ble beholdt i nesten 40 år. Posten til og fra poståpneriet ble utvekslet på Oppegård Station to ganger ukentlig, tirsdag og fredag. Forbindelsen var langs "Kirkeveien" over Gjersjøen.

I 1921 ble navnet Baalerud endret til BÅRDRUD. Dette skjedde fra 1. oktober da en lang rekke postkontor fikk endret navnebetegnelse. Bare et fåtall av dem fikk utlevert stempel til denne "omdøpningsdagen", og svært mange måtte vente opptil år før de fikk sitt nye stempel. Det eldste kjente datostempel med Bårdrud har dato 21 XII 22.

I 1929 skjedde det en navneendring igjen. Året før hadde Bårdrud telefonsentral skiftet navn til Svartskog telefonsentral. Postverket ønsket samme navn på poståpneri og telefonsentral. Formannskapet ønsket imidlertid å beholde navnet Bårdrud fordi stedsnavnet Svartskog bare omfattet en enkelt grend. Formannskapet gav imidlertid etter og godtok SVARTSKOG som offisielt navn fordi det fantes et annet sted i landet med navnet Bårdrud. I Poststedsfortegnelsen 1929 heter det at "Bårdrud poståpneri benevnes Svartskog fra 1. mai 1929 å regne". Svartskog fikk ved innføringen av postnummer i 1968 nummer 1420. Oppegårds første poststed - og det niende i Follo - ble lagt ned 1. februar 1996.



“Oppegård Station” på et postkort etter Carl Normann (se side 7) fra omkring 1920.

## OPPEGÅRD

Ved åpningen av jernbanen (Smaalensbanen) mellom Christiania og Moss 2. januar 1879 skjedde det en stor forandring i postbefordringen. Posten ble ikke lenger sendt med hesteskyss eller dampskip, men med jernbanen der dette var mulig. Fra poståpnerier som gjerne ble tilknyttet stasjonene med stasjonsmesteren som poståpner fant postutvekslingen nå sted.

Bare en måned etter at Smaalensbanen ble åpnet, var et “Postaabneri paa OPPEGAARDS JERNBANESTATION” en realitet med stasjonsmester Christian Knudsen som poståpner.

I “Circulaire No. 3/1879 fra Den Kongelige Norske Regjerings Marine- og Post-Departement” heter det: “Fra 1ste Februar 1879 indtil Videre vil der blive underholdt et Postaabneri paa Oppegårds Jernbanestation i Oppegårds Annex til Næsodden Præstegjeld, Ager og Follougs Fogderi, Agershus Amt.”

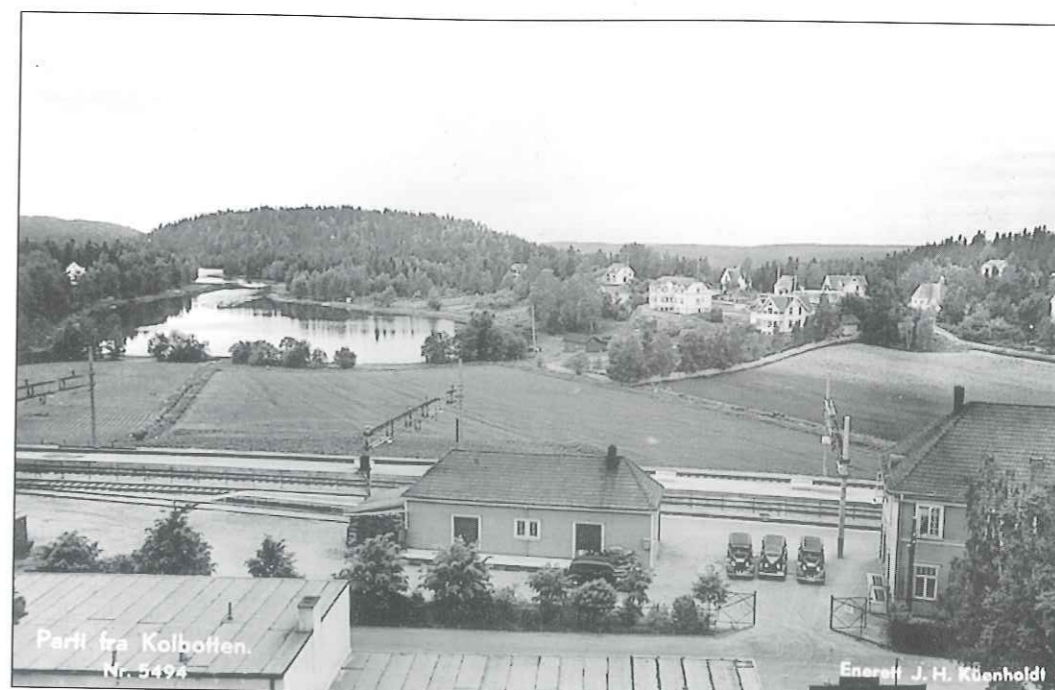
Det var således fra 1879 frem til 1. september 1882 to poståpnerier i kommunen med navnet Oppegård, men det ene hadde tilleggsbetegnelsen Jernbanestation.

Navnet ble endret fra Oppegård Jernb.st. til OPPEGAARD i 1883 ettersom Oppegård Postaabneri på Svartskog fra 1882 hadde forandret navn til Baalerud.

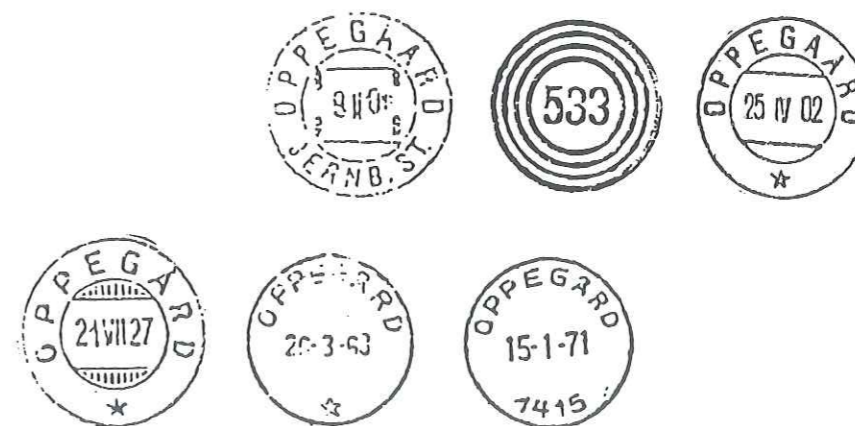
Til tross for at JERNB.ST. ble sløyfet i den offisielle benevnelsen på poståpneriet allerede i 1883, ble nytt stempel med bare OPPEGAARD først tilsendt i 1902. Da hadde poståpneriet noen få uker brukt 4-rings nummerstempel 533. I 1921 ble stavemåten endret fra Oppegård til OPPEGÅRD i samsvar med nye rettskrivningsregler. For alle poststeder ble aa for ettertiden skrevet å. Først i 1927 fikk imidlertid poståpneriet tilsendt poststempel med den nye stavemåten.

I 1971 fikk Oppegård postnummer 1415.

Poståpneriet holdt til på stasjonen i hele 40 år, fra 1879 til 1919. Stasjonsmestrene fungerte som poståpnerere (Christian Knudsen 1879-1896, Andreas Eriksen 1896-1903, Olaus Hansen 1903-1919).

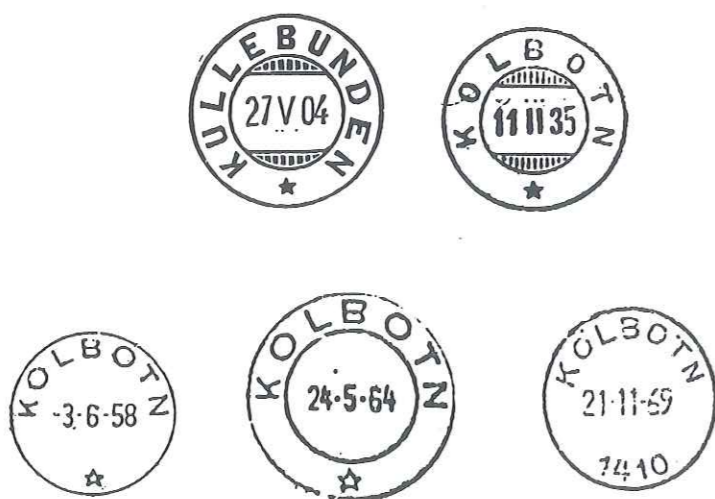


Noen som har sett navnet skrevet som på dette postkortet - KOLBOTTEN. Det er poststemplet i 1941. Stasjonen i forgrunnen - Kolbotnvannet i bakgrunnen.



Det første stemplet er såpass spesielt at det krever en liten omtale - det er et hullstempel.

Rundt 1880 arbeidet Poststyrelsen med å lage stempler som skulle umuliggjøre gjenbruk av frimerkene ved avvasking av stempelsverten. De fikk gjennom gravør Thronsen laget en perforeringsinnretning med nåler. Nålene gjennomhullet ved avstemplingen frimerket på hver side av datoen, men ikke så dypt at brevets innhold ble beskadiget. I 1881 ble det utsendt 27 slike tverrbjelkestempler med nåler. Ett av dem gikk til Oppegård. De to andre stasjonene mellom Christiania og Ski - Bækkelaget og Lian - fikk lignende hullstempler. Hullstemplet kjennetegnes av runde piper anbrakt som fire par på skrå ovenfor og nedenfor til høyre og venstre for datoen i tverrbjelken. Flere steder ble denne stempeltypen raskt upopulær både blant postfunksjonærene og publikum, og av den grunn fjernet. Ved OPPEGAARD JERNB.ST. var imidlertid stemplet i bruk helt frem til 1902.



### KOLBOTN

Ved inngangen til vårt eget århundre var det fremdeles bare to poståpnerier i Oppegård. Begge lå sør i kommunen, på Svartskog fra 1870 og på Oppegård fra 1879. Det skulle gå hele 25 år før det neste poståpneriet ble opprettet i kommunen - på Kullebunden. Post til og fra dette området ble befordret langs Kongeveien fra stasjonmen på Oppegård. 15. januar 1902 ble det sendt ut anbud på postbefordringen.

På denne tiden var det ingen aviser i kommunen. For å la anbudet komme almuen for øret, ble kunngjøringen "Læst ved Gjølfeid Kapel (på Nesodden) 26. Januar 1902, ved Oppegaard Kirke 2. Februar og ved Nesodden Kirke den 9. samme Maaned" av Sørli. For dette måtte det betales Kr. 2.40 ("Læsning 3 Gange a 0/80").

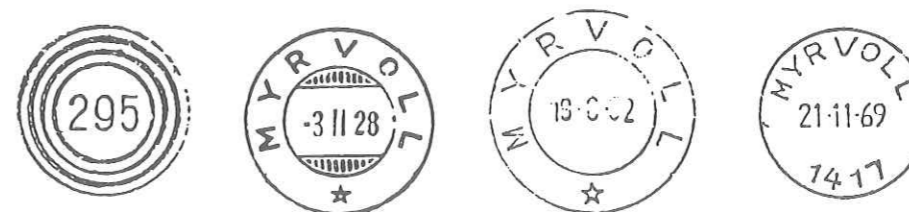
Det endte imidlertid med et postkontor. "Efter Departementets Bestemmelse bliver fra 1. Juli 1904 og indtil videre at underholde et Postaabneri paa Jernbanestoppested Kullebunden i Nesoddens Herred. Postaabneriet bliver at benævne "Kullebunden" og henlægges under Kristiania Postkontor. Til Postaabner antager man Skogfuldmægtig Oscar Christiansen.

Postaabneren har vedtaget at fungere som saadan uden Løn af Postvæsenet i 3 Aar".

Poståpner Christiansen var altså ulønnet av Postverket de første 3 årene, men han fikk 50 kroner i året i lønn av kommunen. Poståpneriet hadde navnet KULLEBUNDEN i 17 år. Navnet ble forandret i 1921 da Handelsdepartementet skrev: "Efter departementets bestemmelse vil fra 1. november dette år Kullebundens poståpneri bli benevnt KOLBOTN." Det første "Kullebunden postaabneri" lå på gården Rike, 400-500 meter fra stasjonen (i nåværende Kapellveien). Det flyttet 1. januar 1912 til den nyopprettede jernbanestasjonen og i 1915 til Aulestad forretningsgård. Fra 1934 var det igjen tilbake på Kolbotn stasjon. I årene 1960-69 hadde posten lokaler i Kolbotn menighetshus i Skiveien, vel 300 meter fra stasjonen. Fra 1970 har postkontoret hatt lokaler i Sentrumsbygget.



Det eneste kjente postkortet fra Myrvoll - her gjengitt i en avfotografering av postkortet. Det viser Myrvold Landhandleri. Sidebygningen var bedehus, og i andre etasje var det leilighet. Sidebygningen ble revet da Fylkesveien (Skiveien) ble anlagt i slutten av 1930-årene. Ungene til venstre på bildet er en søndagsskoleklasse. Til venstre broa over jernbanen som nå er gangbro.



### MYRVOLL

I 1918 ble Myrvold stoppested på jernbanen. Året etter fant den første utparselleringen av tomter på Myrvold sted.

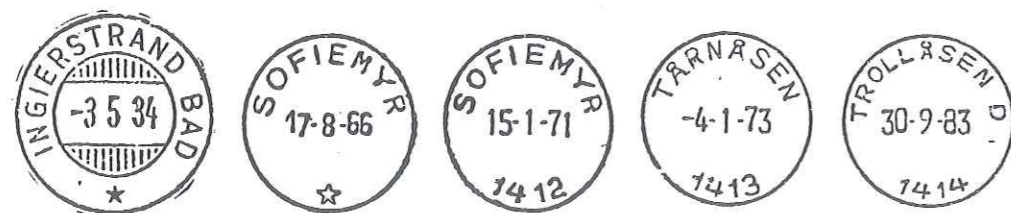
Dette førte igjen til at MYRVOLD BREVVHUS ble opprettet ved stasjonen sommeren 1920. Det benyttet i mange år et 4-rings nummerstempel 295.

I 1928 ble brevhuset omgjort til MYRVOLL POSTÅPNERI, fremdeles med lokaler på stasjonen.

I 1968 fikk Myrvoll postnummer 1417. Myrvoll postkontor flyttet mars 1988 fra sitt mangeårige tilhold på Myrvoll stasjon over Skiveien og inn i en Moelvenbrakke som Oppegård postkontor hadde benyttet en kortere periode mens Oppegårdsenteret ble bygget.

Postkontoret på Myrvoll ble lagt ned 18. november 1991, samtidig som postkontoret 1415 Oppegård flyttet fra Oppegårdsenteret til Greverudsenteret. Til tross for store protester.

## INGIERSTRAND BAD - SOFIEMYR - TÅRNÅSEN - TROLLÅSEN



*Fra de gode, gamle dager på Ingierstrand Bad.*

På slutten av 1920-årene utparsellerte firmaet M. & H. Ingier 400 villatomter langs Bundefjorden mellom Bestemorstrand og Bekkensten, en strekning på fem kilometer nord for Svartskog.

Bygging av sommerhus skjøt fart etter at veien fra Ingierstrand bro ved Mosseveien til Bekkensten var ferdig anlagt i 1932. Frem til 1934 ble 50-60 tomter solgt, vesentlig til rike Oslofolk. Helårsboliger ble ikke oppført fordi vann og kloakk manglet. Oppegård kommune hadde ikke råd til å benytte seg av sin forkjøpsrett til dette attraktive tomteområdet.

Ingierstrand Bad åpnet i 1933 og Ingierstrand Restaurant i 1934. I 1936 ble Ingierstrand Bad med et tilhørende friareal på 2.800 dekar kjøpt av Oslo kommune for 1.8 millioner kroner. Hensikten var å sikre byens befolkning øket anledning til sjøbad og annet friluftsliv. Mellom 1934 og 1970, med unntak av krigsårene, gikk det faste båtruter mellom Oslo og Ingierstrand Bad om sommeren. I 1934 ble det opprettet et brevhus på Ingierstrand med eget poststempel INGIERSTRAND BAD. Poststedet ble lagt ned 1. januar 1973 etter nesten 40 års virksomhet.

I 1965 kunne Oppegård feire 50 år som egen kommune, og hadde da i underkant av 10.000 innbyggere. Fra da av økte befolkningstallet enormt - kommunen hadde således 25 år senere mer enn 20.000 innbyggere. Det var særlig nord og øst i kommunen at utbyggingen fant sted. I takt med befolkningstilveksten økte behovet for flere postkontor. Tre postkontor ble opprettet nord i kommunen mellom 1966 og 1983. SOFIEMYR ble opprettet i 1966 med lokaler i Landerudsenteret - og med

postnummer 1412 fra 1968. 1413 TÅRNÅSEN ble opprettet i 1973 og med lokaler i Tårnåsensenteret. 1414 TROLLÅSEN ble opprettet i 1983. Som ledd i Postens sanering av postkontor ble det lagt ned 1. februar 1996.

### LITT NAVNEKRANGEL

De tre første stasjonene i Oppegård kommune var Oppegaard (fra 1879), Kullebunden (stoppested fra 1895, stasjon fra 1912) og Myrvold (fra 1918). I 1918 kom det nye rettskrivningsregler. Året etter ble det på initiativ fra NSB nedsett en komite som skulle utrede spørsmålet om stasjonsnavnene burde forandres. Den la frem sin innstilling i november 1919.

Det fremkom blant annet at Oppegaard-navnet var forvirrende, ikke minst i post-sammenheng. Komitemedlemmene fra selve Oppegaard mente at man burde beholde dette som stasjonsnavn fordi det var vanlig i alle kommuner langs Smaalensbanen å la hovedstasjonen ha navn etter herredet.

De to andre medlemmene, forfatteren Oscar Braaten og stipendiat Macody Lund, mente at navnet absolutt burde forandres. For det første lå stasjonen aller ytterst i kommunen, langt fra Oppegaard-gårdene og like ved grensen til nabokommunen Ski. For det andre var Oppegaard ikke hovedstasjonen i bygda - det var jo ubetinget Kullebunden. For det tredje var Oppegaard som stasjonsnavn skyld i flere misforståelser og ulemper. Posten til Svartskog i Oppegaard ble stadig sendt til Oppegaard stasjon. Post til Oppegaard skolestyre, Oppegaard provianteringsråd o.l. gikk også til Oppegaard stasjon til tross for at disse etatene lå på Kullebunden. Poståpneren her kunne berette at det så og si daglig kom post til Kullebunden som først hadde vært på Oppegaard. Det ville bli mye enklere om navnet på stasjon og poståpneri ble forandret til Greverud etter navnet på skolekretsen. Som man vil skjønne ble navnet Oppegaard beholdt da herredsstyret avgjorde saken. Stavemåten ble bare forandret til OPPEGÅRD.

Komiteen innstilte også på at navnet Kullebunden måtte endres. Det ble oppfattet som "en uskjønn og feilaktig levning fra dansketiden uten rot i folkets mål". Navnene Kullebund og Kolbotn ble foreslått. Herredsstyret vedtok den første formen, men departementet bestemte at KOLBOTN heretter skulle være stasjonens navn. Myrvold burde beholde sitt navn, men heretter staves MYRVOLL.

### POSTBOKSENE - TIL MER ENN POST

Postombæring med postbud er av nyere dato.

I gamle dager hentet man posten for hverandre på postkontoret - eller kanskje også hos den lokale kjøpmann. På begynnelsen av 1950-tallet hentet Leif Egner (bror av Torbjørn Egner) i forretningen L.H. Egner i Frydenbergveien posten for kundene sine på Oppegård. Før det ble omdeling av post på Kolbotn hadde alle postbokser på postkontoret. En slik postboks kunne også brukes til andre ting. I gamle dager var det ikke asfalt på veiene, og disse var ofte sølete. Det var ikke så greitt å bli grisete på beina på Kolbotn - og bruke det samme skotøyet på gatene i Oslo senere. Men dette visste man råd for. Man brukte grovskoa ned til stasjonen, satte dem inn i postboksen og tok på seg finskoa som stod der fra dagen før. På denne måten kunne man være presentabel på gata i Oslo, mens skitten stod og godgjorde seg på posten om dagen. Uten gebyr!



*Fra nordenden av Kolbotnvannet med Kullebunden sentrum i bakgrunnen omkring 1914. På midten av bildet villa "Kringstjå" - med stasjonen til venstre og Aulestad forretningsgård til høyre. Sentrumbildet er totalt forandret etter ikke minst utbyggingen av terrasseleiligheter i skråningen av Rikeåsen.*



*På "Kullebund Station" - og kanskje kommer toget?*

*Postkortene tilhører Molle Bjørngaas, Sture Larsson, Espen Ege, Åge Pålsrud og Willy Østberg. Kalenderen er skrevet av Birger Løvland. For dem som gjennom kalenderen har fattet interesse for gamle postkort, kan nevnes at vinteren/våren 1998 vil en bok på omkring 240 sider - "Hilsen fra Follo" - foreligge med en tilsvarende presentasjon av alle de sju Follokommunene. Samtidig takkes Oppegård Historielag for støtten som førte til at det også ble en kalender for 1998.*